

ptim , nego Antecedens , & consequentiam.

12. Instabis : Posse non mori, stante præcepto , est posse non obediens : Sed Christus non potuit non obediens Patri , alioquin potuisset peccare: Ergo stante præcepto moriendi , Christus non potuit non mori.

Respondeo primò , distinguendo Antecedens : Posse non mori , stante præcepto , est posse non obediens : Si *ly non mori* sumatur privativè , concedo Antecedens . Si sumatur pure negative & præcisiva , nego Antecedens & consequentiam.

13. Secundò respóderi potest cum Alvare , quod sicut *ly non mori* potest negative & privativè usurpari ; ita & *ly non obediens* , potest sumi , vel pro simplici negatione & carentia obediens , vel pro privatione illius , id est pro carentia observationis præcepti debita inest . Si sumatur primo modo , Christus potuit non obediens , quia simplex carentia & negatio obediens , in se præcise considerata , non est peccatum ; non tamen si altero modo usurpetur , quia sub hac ratione peccatum est . Unde aliqui dicunt , quod Christus potuit quidem non obediens , non tamen potuit inobedire ; quia non obediens dicit simplicem carentiam obediens , inobedire verò importat transgressionem præcepti , & est peccatum inobedientia.

14. Urgebis : Actu non obediens , est actu peccare : Ergo posse non obediens , est posse peccare , subindeque si Christus potuit non obediens , potuit peccare .

Sed nego consequentiam , non enim hī valet illatio ab actu ad potentiam , quia negatio obediens , ut existens , non est pura negatio , sed privatio moralis , poniturque & componitur cum præcepto ; et quid ut existens non possit ab ullo accidenti præscindere , quorum unum est ratio privationis moralis , & actualis cum præcepto conjunctio . Si verò consideretur , ut mere possibilis , est pura negatio , & præscindit à præcepto ; quia potentia potest præscindere ab illis quæ accidentaliter coniunguntur cum actu , vel negatione illius , & tendere ad illa secundum se inspecta , quoad essentiale . Unde iste discursus non valet : *Non obediens de facto , est de facto peccare : Christus potuit non obediens : Ergo potuit peccare* . Quia arguitur ab una de sensu composito , & alia de sensu diviso , ad aliam de sensu composito , & variatur appellatio : Sive arguitur à non restriktio ad restrictum ; infertur enim ex eo quod Christus potuerit ponere negationem obediens , sub ratione negationis , potuisse illam ponere sub conceptu privationis , in qua prout sic peccatum inobedientia consistit . Sic乎 hæc rationatio non valet : *Actu non ponere actum præscitum à Deo , est actu falsificare scientiam Dei: Sed homo potest non ponere actum præscitum à Deo : Ergo potest falsificare scientiam Dei* ; quia in easimilis defectus committitur , & fit etiam transitus à sensu composito ad divisum .

15. Objicies secundò : Christus non potuit negationem mortis à præcepto dividere : Ergo non potuit non mori , etiam in sensu diviso , subindeque non est mortuus liberè , cùm ad libertatem actus requiratur in agente potentia ad oppositum , saltem in sensu diviso . Consequitur patet , Antecedens probatur . Posse unum dividere ab alio , est posse unum ponere , & aliud auferre : Sed Christus non potuit à se præceptum auferre : Ergo nec potuit negationem mortis à præcepto dividere .

Respondeo distinguendo Antecedens , illudque concedendo de divisibilitate positivè accepta , & negando de divisibilitate pure præcisiva : Licet

enim ad primam potentia ablativa præcepti requiriatur , non tam ad secundam , sed ad illam sufficit potentia ad negationem mortis , secundum se acceptam , qualiter à præcepto præscindit : unde licet Christus non potuerit à se præceptum auferre , quia tamen , stante præcepto , habuit potentiam ad negationem mortis secundum se consideratam , potuit non mori in sensu diviso , quia per *ly diviso* , non significatur divisio positiva negationis à præcepto , sed duntaxat præcisa.

16. Objicies tertio : Necessestis antecedens tollit libertatem , ut communiter docent Theologi cum Anselmo : Sed necessitas moriendi orta ex præcepto in Christo , est antecedens : Ergo destruit ejus libertatem . Minor probatur : Necessestis proveniens ex aliquo se tenente ex parte actus primi , est antecedens : Sed præceptum ut cognitum , se tener ex parte actus primi : Ergo necessitas moriendi orta ex præcepto in Christo , est antecedens .

Confiratur : Sola necessitas que nostram libertatem consequitur , est necessitas consequens , ut docet idem Anselmus : Sed necessitas moriendi orta ex præcepto in Christo non sequitur ejus libertatem , sed illam præcedit : Ergo non est necessitas consequens , sed antecedens .

Respondeo , concessa Majori , negando Minorem , & ad illius probationem dico , quod quando illud quod se tenet ex parte actus primi , nullo modo præsupponit vel connotat libertatem , necessitatem antecedentem inducit ; secūs verò si eam præsupponat formaliter aut virtualiter , seu æquivalenter : præceptum autem moriendi in Christo , libertatem connotat , quia præceptum non est nisi de actu libero , ut tali , ut supra ostendimus ; & virtualiter seu æquivalenter eam continet , quia derivatur ab efficaci Dei decreto , in quo , ut pote primo libero , & prima totius libertatis creatæ radice , libertas actuum humanorum eminenter seu virtualiter , ut in causa continetur , non minus , in modo perfectiori modo , quam in nostra voluntate , quia , ut ait Augustinus , *Deus magis habet in sua potestate voluntates hominum , quam ipsi suas* , ut in tractatu de voluntate Dei , explicando concordiam libertatis nostra cum efficacia divinorum decretorum , fuisse declaravimus .

17. Ex hoc patet responsio ad confirmationem , ad hoc enim ut aliquid inducat tantum necessitatem consequentem , sufficit quod libertatem consequatur , formaliter , aut æquivalenter , non verò necessarium est , ut eam consequatur formaliter : Necessestis autem moriendi in Christo , orta ex præcepto , æquivalenter consequitur libertatem , ob duPLICEM rationem quam assignavimus , unde illa non est antecedens , sed consequens .

CAPUT XVIII.

De merito Christi.

Explicata libertate Christi , consequens est ut de illius merito , quod libertati ut fundamento inititor , differamus , & an quando , & quid , sibi hominibus , & Angelis , Christus meruerit , & quibus actibus promeruerit , breviter declaramus .

§. I.

An & quando Christus meruerit ?

1. De fide certum est , Christum verè & propriè meruisse : id enim aperte colligitur ex variis Scripturæ locis infra referendis , quibus Redemptio generis humani , & exaltatio Christi , ejus passionis , humilitatis , & obedientie , ut causa meritoria , tribuntur . Id etiam constat ex eo quod omnes conditions ad meritum requisita , Christo converint . Nam ille perfecta libertate gaudebat , ut capite præcedenti ostensum est . Ejus humanitas erat Deo grata , tum gratia unionis , tum gratia habitualis . Omnes ejus actiones ex objecto & circumstantiis erant bona , ut ipse testatur Joan . 8. *Ego que placita sunt ei facio semper* . Per actum charitatis omnia opera sua in Dei gloriam referebat . Juxta illud Joan . 8. *Ego non quaro gloriam meam , sed gloriam ejus qui misit me* . Aderat etiam promissio Patris de remunerandis ejus actionibus & passionibus , ut constat ex illo Iaïæ 53 . *Si posuerit pro peccato animam suam , videbit semen longævum* . *Pro eo quod laboravit anima ejus , videbit , & saturabitur* . Demum Christus erat viator , quia carebat beatitudine corporis . Unde Jeremias 14. de illo dicitur : *Quasi colonus futurus es in terra , & quasi viator declinans ad manendum* .

2. Certum est etiam Christum meruisse in primo instanti sua conceptionis , tum quia in eo instanti sepe per actum charitatis obtulit Patri ut victimam , pro salute & Redemptione generis humani , ut indicat Apostolus ad Hebr . 10. *Ingrediens mundum dixit , hostiam & oblationem noluiisti , tunc dixi ego venio , &c. in qua voluntate sanctificati sumus* . Tum etiam , quia Christo non est denegandum , quod conceditur Angelis : illi autem in proprio instanti creationis meruerunt , per actum charitatis , quo liberè in Deum se convertent , ut in tractatu de Angelis ostensum est . Ergo & Christus . Præseruit cùm in illo instanti habuerit usum rationis , & scientiam infusam , independentem à phantasmatibus , quæ ejus meritum potuit regularē .

3. Constat etiam ferè apud omnes , Christum post mortem , non meruisse amplius , quia tunc non erat amplius in statu viatoris , de lege ordinaria requisiito ad meritum quæ legi se non fuisset exemptum , indicat ipse Christus Joan . 9. his verbis : *Me operari opera ejus qui misit me , donec dies est : venit nox quando nemo potest operari* . Ubi per diem intelligitur tempus vitæ , per noctem verò tempus mortis , ut interpretantur Hieronymus , Chrysostomus , Agustinus , & Origenes in Psalm . 36. cuius verba in tractatu de gratia capite ultimo §. I. descripti sunt .

4. Aliqui tamen existimant , Christum in instanti sua mortis meruisse , quia (inquit) mors tunc ei fuit voluntaria in causa , nimis ab actu libero sua voluntatis , quo se causis mortis subjicit , voluntarium autem in causa sufficit ad meritum & demeritum , ut docetur in Tractatu de peccatis . Verum hæc opinio falsa est , quia in eo instanti anima Christi non erat corpori ejus unita : Ergo in eo instanti Christus non erat in statu viae , nec per consequens capax meriti . Consequitur patet , Antecedens probatur ex communi sententia Philosopherum , docentium viventia desinere per primum sui non esse : Ergo in instanti mortis Christi , verum fuit dicere , num primò non est Christus ut homo vivens vita mortalí . Ex quo patet responsio ad fundamentum adversæ sententiae ; licet enim vo-

luntarium in causa ad meritum sufficiat , quando adsunt omnes conditions ad merendum requisita , non tamen quando deest aliqua conditio : in instanti autem mortis Christi , deest aliqua conditio ad merendum necessaria , scilicet status viae .

5. Ex hoc intelliges vulnus lateris , Christo mortuo inflatum , non fuisse meritorium , quia tunc Christus non erat amplius in statu merendi , cùm ejus anima esset separata à corpore . Fuit tamen nobis valde salutare , ut passim docent SS . Patres , præsertim Ambrosius serm . 3. in Psalm . 18. ubi assertur quod sicut in vineis Engaddi , lignum est quod si quis compungat , unguentum seu balsamum emitit : *Ita Christus compactus in cruce , balsamum per cavernam punctionis erupit , & odorem remissionis peccatorum , & redempcionis effudit* .

§. II.

Quid Christus sibi meruerit , aut mereri potuerit ?

6. Dico primò , Christus meruit gloriam sui corporis , nominis exaltationem , & alia bona extrinseca quæ accepit post suam passionem . Est contra Calvinum lib . 2. intit . cap . 17. affirmantem Christum nihil sibi , sed nobis tantum meruisse . Colligitur tamen evidenter ex pluribus Scripturæ & sanctorum Patrum testimoniosis . Dicitur enim Lucas 24. *Nonne oportuit pati Christum , & ita intrare in gloriam suam ?* Corporis scilicet , nam gloriam animæ à primo conceptionis momento possidebat . Unde egregie Tertullianus lib . de corona militis : *Christus fatus post fellæ gustavit , nec ante rex gloria in caelis salutatus , quam rex Iudaorum proscriptus in cruce* .

7. Eandem veritatem tradit Apostolus ad Philip . 2. ubi de Christo loquens , sic ait : *Humiliavit se metipsum , factus obediens usque ad mortem , propter quod Deus exaltavit illum* . Et ad Hebr . 2. *Vidimus Iesum , propter passionem mortis , gloria & honore coronatum* . Quibus verbis commendat primum humanitatis & passionis Christi , quibus suam resurrectionem , suæ Divinitatis manifestationem , suique nominis exaltationem , sibi promeruit . Ex quo Bernardus serm . 3. de Ascensione , infert , Deum , licet natura suæ perfectissimum sit , & nihil ipso ad augmentum accedit posse , nec ad decrementum decedere , modum tamen per incarnationem invenire quo proficeret . *Christus* (inquit) *cum per naturam Divinitatis non haberet quo cresceret , ascenderet , vel proficeret , per descensum quomodo cresceret invenit , veniens incarnari , pati , mori , ne morem in aeternum : propter quod Deus exaltavit illum* . Similia dicit Plinius de Trajano , in ejus panegyrico , ubi sic habet : *Cui nihil ad augendum fastigium supereft , sed uno modo crescere potest , si seipsum submittat , securus magnitudinis sue* .

8. Ratio etiam suffragatur , nam ut discurrit D . Thomas hī qu . 19. art . 3. Habere aliquid per meritum , dignius & perfectius est , quam illud habere fine merito , si cetera sint paria , hoc est , si majoris dignitatis detrimentum non sequatur : Sed potuit Christus habere ex meritis gloriam sui corporis , & sui nominis exaltationem , nec sequitur ex hoc detrimentum majoris aliqui dignitatis : Ergo utriusque Christus meruit . Unde Apocal . 5. dicitur : *Dignus est agnus qui occisus est , accipere virtutem & divitatem* : quæ verba aperte declarant mortem & passionem Christi , fuisse causam meritoria resurrectionis , in qua Christus divinitatem accepisse dicitur , quia in ea facta fuit reunio totius humanitatis cum Verbo , & veluti quedam unionis hypostaticæ restitutio .

9. Dices, quod debitum est, & ad modum proprietatis naturaliter resultat, non cadit sub merito: Sed gloria corporis erat debita Christo, ratione gloria animae, & unionis hypothistica, & ex beatitudine animae connaturaliter dimanabat: Ergo Christus eam non meruit.

Respondeo Majorem esse veram, quando emanatio seu resultantia illius quod debetur connaturaliter, & ad modum proprietatis se habet, non suspenditur; scilicet vero, si talis resultantia impeditur, ut contingit in proposito; nam in Christo suspenfa fuit corporis gloria, ut Redemptori esset patientia locus.

10. Dico secundum, Christus non sibi meruit gratiam habitualem, nec gloriam essentialiem animae.

Probatur prima pars: Actus meritorij quos Christus in primo conceptionis instanti elicit, procedebant a gratia habituali, ut a principio quo: Ergo cum principium meriti non cadat sub merito, per tales actus non meruit gratiam habitualem. Consequentia patet, Antecedens probatur. Anima Christi actus illos meritorios elicuit modo connaturali, cum de actibus Christi sentire debeamus conformiter ad illorum naturam, nisi oppositum sit revelatum, vel aliquod inconveniens sequatur: Sed ut illi connaturaliter elicerentur, debuerunt procedere a gratia habituali, ut a principio quo, ut supra cap. 10. ostendimus: Ergo actus meritorij quos Christus in primo conceptionis instanti elicit, procedebant a gratia habituali. Unde licet ad illam disponerent (quia ut docet D. Thomas infra qu. 34. art. 3.) Christus in primo sua conceptionis instanti, sanctificatus fuit per proprium actum & propriam dispositionem, qui est modus sanctificationis adulorum, perfectior modo sanctificationis parvulorum) nihilominus illam non meruerunt.

Secunda pars qua est de gloria essentiali, sic ostenditur. Meritum Christi, cum non potuerit regulari per fidem, quae in illo non fuit, debuit regulari per scientiam beatam, vel per infusam, ipsam consequentem, subindeque ad omnem meritum Christi, scientiam beatam, vel infusam, tanquam illius regularis supposita est: Ergo cum principium meriti non cadat sub merito, Christus nec scientiam beatam, qua est ipsa visio beatifica, nec infusam, qua ad illam consequitur, meruit, sed utramque in primo conceptionis momento, titulo connaturalitatis, a Deo recepit.

11. Dico tertio, potuit Christus de potentia absoluta mereri gratiam habitualem & beatitudinem animae, habitas ab initio conceptionis. Ita docent plures ex nostris Thomistis, quos sequuntur Magister Godoy, Episcopus Oxomensis, & Magister Cipillus, inquit iste ait, eam esse communem inter Theologos, contra Henricum. Nihilominus quidam junior Thomista in sua Theologia mentis & cordis, audacter assertit, illam esse contra S. Thomam hinc qu. 19. art. 3. ubi tamen solum ait, quod Christus nec gratiam, nec gloriam, nec beatitudinem, nec divinitatem meruit, nullumque verbum dicit de merito possibili de potentia absoluta, de quo solum procedit nostra conclusio, quae potest sic probari. Quod Christus meruerit gratiam habitualem & beatitudinem animae, habitas ab initio conceptionis, nec repugnat ex ratione generali meriti, & præmij, nec ex speciali ratione meriti & præmij Christi: Ergo de potentia absoluta Christus eas mereri potuit. Consequentia patet, Antecedens quoad primam partem, sic ostenditur. Non est de ratione meriti ut sic quod tempore præmium pre-

cedat, sed sufficit quod illud prioritate naturæ antecedat, ut constat in augmento gratiae dato in præmium actuum intenteniorum habitu, quod simul tempore cum præmio existit. Et ratio est, quia meritum non in motu successivo, sed in instantanea actione consistit: licet autem in actionibus successivis non possit subjectum aliquod esse in termino & ad terminum moveri, bene tamen in instantaneis, vix enim quando instantanea est, simul est cum suo termino, & apud Theologos constat, ultimam dispositionem ad gratiam, esse aliquo modo causam & viam ad illam, & nihilominus simul tempore infundi. Quod vero id non repugnet ex speciali ratione meriti & præmij Christi, patet ex solutione argumentorum, quae à Recentiore illo Thomista proponuntur in contrarium.

12. Objicit ergo primus: Licet semper non requiratur prioritas temporis inter meritum & præmium, requiratur tamen necessariò prioritas causalitatis & naturæ: Sed meritum Christi non potuit præcedere natura & causalitate gratiam & gloriam, quia gratia & gloria sunt proprietates unionis hypothisticae, vel naturaliter resultantes, vel ei faltem titulo connaturalitatis debitæ; unde sicut unio hypothistica naturæ præcedit actiones Christi meritorios, subindeque non potest cadere sub illarum merito, ita nec gratia nec gloria, habite ab initio conceptionis.

Respondeo, concessa Majori, negando Minorem; potuit enim meritum Christi gratiam & gloriam habitas ab initio conceptionis, natura & causalitate præcedere, tum quia Christus, de potentia absoluta, per gratiam unionis, cum sola gratia actuall, seu auxilio transeunte, potuit in primo instanti conceptionis elicer aetionem meritorum gratiae habitualis, & beatitudinis, ut supra cap. 10. ostendimus. Tum etiam, quia etiæ illa meritoria, a gratia habituali, ut a principio quo, procederet, hoc tamen non obstat, quin eam naturam & causalitatem præcederet; ut constat in ultima dispositione ad gratiam justificantem, quae ab illa procedit, & nihilominus eam prioritate naturæ & causalitatis antecedit, ut in tractatu de gratia cap. 14. §. 6. ostendimus. Unde Christus potuit, de potentia absoluta, gratiam & gloriam habitas ab initio conceptionis, de condigno promereri. Nec obstat quod illa titulo connaturalitatis debitæ sint unioni hypothisticae, quae nec cadit, nec cadere potest sub merito, etiam de potentia Dei extraordinaria: gloria enim corporis, non minus ad gloriam animae sequitur, quam haec ad gratiam unionis, & tamen de facto Christus meruit beatitudinem corporis, licet beatitudinem animae non meruerit.

13. Objicit secundus: Meritum supponit actum spci de præmio obtinendo: Sed implicat dari actum spci in Christo de gloria quam habuit ab initio conceptionis, cum spes gloria sit incompossibilis cum actuali possessione, juxta illud Apostoli: *Quod videt quis quid sperat?* Ergo implicat quod Christus meruerit gloriam quam in primo instanti conceptionis habuit.

Respondeo quod licet de lege ordinaria Dei, non stat meritum beatitudinis, ablique spe illam consequendi, ostendi tamen non potest, id est impossibile, de potentia absoluta. Sicut de lege ordinaria, non stat meritum beatitudinis essentialis, sine actu fidei, & tamen, de potentia absoluta, potest dari sine illo. Item meritum beatitudinis corporis, de lege ordinaria, sine actu spci non invenitur, & tamen in Christo fuit sine tali actu, ut in tractatu de beatitudine ostensum est.

14. Objicit

14. Objicit tertius: Actus charitatis quo Christus meruit, cum non potuerit regulari per fidem, quae in illo non fuit, debuit regulari vel scientiam beatam, vel scientiam infusam: Sed implicat actum regulatum visione beatifica, posse eam mereari, quia si visio est prior ipso, haber rationem principij meriti, quod implicat cadere sub merito. Si vero dicatur, illum actum regulari scientiam infusam, in idem recedit, quia haec scientia in Christo supponit visionem, cui subordinatur.

Respondeo actum charitatis quo Christus meruit fuisse regulatum per scientiam infusam: ad probationem in contrarium dico, quod licet talis scientia sit ex natura rei posterior visione beatam, & dependens ab illa, haec tamen dependentia essentialis non est, & per consequens non implicat prius naturam scientiam Christo infundi, quam lumen gloriae, & visionem beatificam; subindeque notitia scientia infusa, sic de potentia absoluta ad visionem præexistente, posse regulari actum dilectionis in Christo; qui cum in tali casu, etiæ visioni coexistet, ab illa tamen nec immediate nec mediate penderet, cum promereri posset, absque eo quod principium meriti, sub merito caderet.

15. Objicit quartus: D. Thomas loco supra citato ait, quod Christus, nec gratiam, nec gloriam, nec beatitudinem anima, nec Divinitatem meruit: ubi haec omnia parificat, assertus quod sicut Divinitas & unio hypothistica Christi, non potuerunt cadere sub merito ipsis, ita nec gratia nec gloria, eodem instanti per modum naturæ collatae.

Respondeo D. Thomam ibi haec omnia parificare, quantum ad meritum actuale, quod de facto fuit in Christo (ille enim nihil ex his de facto meruit) non verum quantum ad meritum ei possibile, de potentia absoluta. Unde falsum est quod ait ille Author, nimirum D. Thomam ibi assertere, quod sicut Divinitas & unio hypothistica Christi non potuerunt cadere sub merito ipsis, ita nec gratia, nec gloria, nam S. Doctor ne verbum quidem ibi dicit de merito possibili, sed ibi agit tantum de merito actuali.

§. III.

Quid hominibus & Angelis Christus meruerit?

16. Dico primus, Christum hominibus meruisse gloriam, gratiam habitualem, omnia auxilia, & dona supernaturalia, omnes denique nostre praedestinationis effectus.

Conclusio est certa de fide, colligitur enim ex illo Apostoli ad Ephes. 1. *Qui benedixit nos in omni benedictione spirituali in caelis in Christo.* Quibus verbis aperte docet, Deum per Christum, super Christi meritum, omnem spiritualem benedictionem nobis contulisse: Sed gloria, gratia habitualis, & auxilia supernaturalia, sunt spirituales benedictiones: Ergo ex meritis Christi nobis conferuntur.

17. Eadem veritas traditur in Tridentino sess. 6. cap. 16. ubi sic dicitur: *Christus Iesus tanquam caput in membra, & tanquam vites in palmites, in ipsis justificatos, fugiter virtutem influit.* &c. Quibus verbis Christum, quod in fluxum supernaturellem quem in nos habet, comparat capiti & viti: Sed palmites nihil habet, nisi dependenter a vite, & membra corporis humani, in omnibus suis motibus, & operationibus vitalibus, a directione & influxu carnis dependent: Ergo pariter nihil supernaturale est in nobis, nisi dependenter a meritis & influxu Christi.

18. Ratio etiam suffragatur, nam ad perfec-

E Probatur

stum Salvatorem & Redemptorem pertinet, omnia ad justificationem & salutem necessaria nobis conferre, & quidquid Adamus nobis demeruit, promereri: Sed gloria, gratia habitualis, auxilia, & dona supernaturalia, nobis sunt necessaria ad justificationem & salutem, & illorum parentiam Adamus delicto suo promeruit, sive demeruit: Ergo illa ex meritis Christi nobis conferuntur, ut ubi abundavit delictum, ibi superabundat & gratia.

Addo quod, gratia fuit in Christo, sicut in universali principio in genere habentum gratiam: Sed virtus primi & universalis principij alicuius generis, universaliter se extendit ad omnes effectus illius generis, ut constat in sole, cuius virtus ad omnes rerum inferiorum generationes: se se extendit, quia illa est causa universalis generationis: Ergo meritum & gratia Christi capitalis, ad omnem gratiam, sive actualem, sive habitualem, & ad omnia bona & dona supernaturalia se extendunt. Unde Bernardus serm. 13. in Cantica: *Quidquid sapientia, quidquid virtus habere confidit, Dei virtuti, Dei sapientia deputa Christo.* Sicut ergo nullum est accidens quod originem non ducat a substantia, ita nulla est gratia accidentalis in hominibus, quae originem non ducat a substantiali gratia Christi, iuxta illud Joan. 1. *De plenitudine eius nos omnes accepimus.*

19. Dico secundus: Illa solum nobis conferuntur ex meritis Christi, quae Adamus peccando amiserit: Sed Adamus peccando non amiserit fidem, neque spem, cum ista virtutes non amitterantur; nisi per actus infidelitatis & desperationis, quos Adamus peccando non elicuit: Ergo meritum Christi non se extendit ad motus fidei & spei, nec ad auxilia ad illos elicendos necessaria.

Respondeo Adamum peccando non amiserisse quidem sibi fidem, neque spem, ob rationem in objectione insinuatam; eam tamen nobis amississe, sicut & reliqua dona gratiae, quae in nos transfusisset, si non peccasset.

20. Dico secundus: Implicat quod Christus meruerit gratiam collatam antiquis Patribus qui incarnationem præcesserunt, meritum enim cum sit causa præmij, & via ad illud, debet prius existere: Ergo Christus non meruit omnem gratiam hominibus.

Respondeo negando Antecedens, non requiritur enim necessariò quod meritum prius existat in executione, quam præmium, sed sufficit quod præexistat in praescientia præmiantis. Ratio est, quia meritum non est causa physica, sed moralis præmij; ut autem causa moralis moveat, sufficit quod sit in præscientia & intentione alterius: unde ut Christus dicatur causa meritorum gratiae collatae antiquis Patribus, sufficit quod Deus ab aeterno ejus merita in tempore futura præviderit, & eorum intuitu motus & excitatus fuerit ad conferendam gratiam antiquis Patribus, & aliis, qui ante incarnationem, & adventum Christi justificati sunt.

21. Dico secundus: Christus non meruit Angelis gratiam & gloriam essentialem, sed solum quasdam illustrationes, & gaudia seu præmia accidentalia. Ita D. Thomas qu. 29. de verit. art. 7. ad 5. & infra qu. 59. art. 7. ubi negat judicio Christi Angelos subjici, quantum ad præmium essentiali: si autem ex ejus meritis illud cœfecerit essent, ad Christum hanc dubie pertineret de merito Angelorum, & præmio essentiali illi correspondente, judicare in extremo judicio: Ergo, &c.